21524 - Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- kabrinde olduğu halde kendisine seslenen kimsenin sesini işitir mi?

Soru

Bazı kimseler, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şehit olduğuna ve Allah Teâlâ'ya duâ ettiğimiz sırada, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bir şey istediğimizde ve şefaat etmesini talep ettiğimizde, O'nun fazîleti ve Allah Teâlâ'ya yakın olması sebebiyle bizi işitebildiği berzah hayatında olduğuna inanmaktadırlar.

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- kabrindeki Berzah hayatında diridir. Bu Berzah hayatı ile O, hayatta iken yerine getirdiği büyük amellerine karşılık olarak Allah Teâlâ'nın kendisine hazırladığı nimetlerle sürdüreceği müreffeh bir hayattır.Kabirdeki hayat, ne dünyadaki, ne de âhiretteki hayat gibidir. Aksine kabirdeki hayat; dünyadaki hayatı ile âhiretteki hayatı arasında bulunan Berzah hayatıdır.

Böylelikle bilinmelidir ki kendisinden önceki peygamberlerin ve diğer insanların öldükleri gibi, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de ölmüştür.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ

سورةالأنبياء الآية: 34

"(Ey Elçi!) Senden önce hiçbir insanı (dünya hayatında) ebedi kılmadık. Sen ölürsen, onlar (dünya hayatında) kalıcı mıdırlar (kendilerinin kalıcı olacaklarını mı ümit ediyorlar)?" (Enbiyâ Sûresi: 34)

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ26 وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ27

سورة الرحمن الآيتان: 26–27

"Onun üzerinde (yeryüzünde) bulunan her canlı yok olacaktır. Ancak celal ve ikram sahibi Rabbinin vechi (yüzü) bâki kalacaktır." (Rahmân Sûresi: 26-27)

Yine şöyle buyurmuştur:

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ

سورة الزمر الآية: 30

"(Ey Elçi!) Şüphesiz sen de öleceksin, onlar da ölecekler." (Zümer Sûresi: 30)

Bu âyetler gibi Allah Teâlâ'nın O'nu vefat ettirdiğine delâlet eden daha başka âyetler de vardır.

Çünkü sahâbe -Allah onlardan râzı olsun-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- vefat ettikten sonra O'nu yıkadılar, kefenlediler ve kabre defnettiler. Şayet Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- dünya hayatındaki gibi sağ olsaydı, O'nun dışındaki ölülere yapılan şeyleri (yıkama, kefenleme ve defnetme) O'na da yapmazlardı.

Yine, Fâtıma -Allah ondan râzı olsun-, babasının vefat ettiğine inandığı için, Ebu Bekir'e -Allah ondan râzı olsun- gelerek ondan babasının bıraktığı mirası istedi. Bu inanç (Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vefat ettiği) konusunda sahâbeden hiç kimse ona aykırı hareket etmedi.Aksine Ebu Bekir -Allah ondan râzı olsun- onun çağrısına cevap verdi ve ona, peygamberlerin hiçbir şeyi miras olarak bırakmadıklarını haber verdi.

Ayrıca sahâbe -Allah onlardan râzı olsun-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vefatından sonra O'nun yerine geçecek müslümanların halifesini seçmek için toplandılar ve Ebu Bekir'in -Allah ondan râzı olsun- hilâfeti üzerinde karar kıldılar. Şayet Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- dünya hayatındaki gibi sağ olsaydı, sahâbe böyle yapmazlardı. Bu, Peygamber -sallallahu aleyhi ve

sellem-'in vefat ettiği konusunda onların hemfikir olduklarına delâlet eder.

Yine, Osman ve Ali'nin -Allah ikisinden de râzı olsun- dönemlerinde fitne ve problemler çoğalınca, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e danışmak veya bu fitne ve problemlerden çıkıp onları halletme konusunda çözüm yolu göstermesi için, ne bundan önce, ne de bundan sonra O'nun kabrine gitmediler. Şayet Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- dünya hayatındaki gibi sağ olsaydı, sahâbe -Allah onlardan râzı olsun- kendilerini kuşatan belâlardan kurtarması için O'na gitmeyi ihmal etmezlerdi.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ruhuna gelince, O, yaratılmışların en fazîletlisi olmasından dolayı "İlliyyîn" makamının en yüksek yerindedir. Allah Teâlâ, cennette en yüksek makam olan "Vesîle"yi de O'na vermiştir.

Berzah hayatı, özel bir hayattır.Peygamberler ve şehitler, Berzah hayatında diridirler.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

الأَنْبِيَاء أَحْيَاءٌ فِي قُبُورهِمْ يُصَلُّونَ.

أخرجه المنذري والبيهقي وصححه وله شواهد في الصحيحين

"Peygambler, kabirlerinde diridirler, namaz kılarlar." (Münzirî ve Beyhakî rşvâyet etmiş, Beyhakî hadisin sahih olduğunu söylemiştir. Hadisin, Buhârî ve Müslim'in sahihlerinde benzer rivâyetleri vardır.)

Allah Teâlâ da şöyle buyurmuştur:

وَلاَ تَقُولُواْ لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبيلِ اللهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لاَ تَشْعُرُونَ

سورة البقرة الآية: 154

"(Ey mü'minler!) Allah yolunda öldürülenler için; 'ölüler', demeyin. Aksine onlar, diridirler (kabirlerinde özel bir hayata sahiptirler ve bu hayatın keyfiyetini ancak Allah bilir), ama siz (bu hayatı) farketmezsiniz." (Bakara Sûresi: 154)

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَلاَ تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللهِ أَمْوَاتاً بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ

سورة آل عمران الآية: 169

"(Ey Peygamber!) Sakın Allah yolunda öldürülenleri (hiçbir şey hissetmeyen) ölüler sanma! Aksine onlar diridirler, Rabbları katında rızıklandırılırlar (uğrunda savaşıp öldükleri Rablerinin yanında Berzah hayatında müreffeh bir hayat sürerler)." (Âl-i İmrân Sûresi: 169)

Bu Berzah hayatı, özel tabiatı olan bir hayattır ve onu da yalnızca Allah Teâlâ bilir. Bu hayat, ruhun bedenden ayrıldığı dünya hayatı gibi değildir.

Ölülerde aslolan; Âdem oğlunun hayatta olanlarının sözlerini işitmemeleridir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

وَمَا يَسْتَوِي الأَحْيَاءُ وَلا الأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ

سورة فاطر الآية: 22

"(Kalpleri îmân ile canlı olan) diriler ile (kalpleri inkâr ile ölü olan) ölüler bir değillerdir.Şüphesiz ki Allah, dilediğine işittirir.(Ey Peygamber!) Sen, kabirlerde olanlara işittirecek değilsin (kabirlerde olanlara sözünü işittiremediğin gibi, kalpleri ölü olduğu için o kâfirlere de İslâm'ı işittiremezsin)." (Fâtır Sûresi: 22)

Allah Teâlâ, İslâm'a dâvet edilen kâfirlerin işitmemelerini ölülere benzetmiştir. Kur'an ve sahih sünnette, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in insanın her duâsını veya çağrısını işittiğine delâlet eden hiçbir şey sâbit olmamıştır.Ancak O'ndan sâbit olan şey; O'na salât ve selâmda bulunan kimsenin, sadece salât ve selâmının O'na ulaşacağıdır

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلا رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلامَ

رواه أبو داود بإسناد حسن

"Her kim, bana selâm verirse, onun selâmını iâde etmem için Allah mutlaka rûhumu bana iâde eder." (Ebu Dâvud; hadis no:2041.Hadisin senendi hasendir.)

Bu hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, kendisine selâm verenin selâmını işittiğine dâir açık bir şey yoktur.Aksine melekler kendisine selâmı ulaştırdığında selâm verenin selâmını sahibine iâde ettiği ihtimal dahilindedir.

Eğer Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kendsiine selâm verenin selâmını işittiğini farz edersek, bu, aslolan şeyden bir istisnâdır.

Nitekim ölünün, kendisinin cenâzesini teşyi' edenlerin ayak seslerini işitmesi istisnâ edilmiştir...

Aynı şekilde Bedir savaşında öldürülen müşriklerin Bedir'deki bir kuyuya atıldıktan sonra Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kuyunun başına gelip onlara seslenmesi ve müşriklere işittirmesi istisna kılınmıştır.

Nitekim Abdullah b. Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

وَقَفَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى قَلِيبِ بَدْرٍ فَقَالَ: هَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا؟ فَإِنَّا قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا. ثُمَّ قَالَ: إِنَّهُمُ الآنَ يَسْمَعُونَ مَا أَقُولُ

رواه البخاري ومسلم

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Bedir'deki eski (kör) kuyunun başında durdu ve şöyle buyurdu:

- Rabbinizin size vâdettiğini gerçek buldunuz mu? Andolsun ki biz, Rabbimizin bize vadettiğini gerçek bulduk.

Sonra şöyle buyurdu:

- Şüphesiz ki onlar, şu an benim ne söylediğimi işitmektedirler." (Buhâri, hadis no: 3980, Müslim, hadis no: 932)

(Ebu Talha'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

فَقَالَ عُمَرُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَا تُكَلِّمُ مِنْ أَجْسَادٍ لاَ أَرْوَاحَ لَهَا؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ مَا أَنْتُمْ بِأَسْمَعَ لِمَا أَقُولُ مِنْهُمْ. قَالَ قَتَادَةُ: أَحْيَاهُمْ اللَّهُ حَتَّى أَسْمَعَهُمْ قَوْلَهُ تَوْبِيخًا وَتَصْغِيرًا وَنَقِيمَةً وَحَسْرَةً وَنَدَمًا

رواه البخاري مسلم

"Ömer -Allah ondan râzı olsun-:

- Ey Allah'ın elçisi! Ruhları olmayan (cansız) cesetlerle mi konuşuyorsun? diye sordu.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a yemîn olsun ki, siz benim onlara söylediklerimi işitmezsiniz!

Katâde dedi ki:

- Allah Teâlâ, onları azarlamak, zelîl kılmak, onlardan hıncını almak, onları kederlendirmek ve pişman etmek için Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in söylediklerini işittirmek için onları diriltmiştir."(Buhâri, hadis no: 3976, Müslim, hadis no: 2875, Fethu'l-Bârî, cilt:7,sayfa:304) (Bkz: İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi Fetvâları; c: 1, s: 313, 318 ve 321)

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e yalvarmaya ve doğrudan O'ndan bir şey istemeye gelince, bu; Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ondan yasaklamak ve ehliyle mücadele etmek için gönderildiği şirkin tâ kendisidir.

Bu konudaki hükmü detaylı olarak öğrenmek için; (10289), (11402) ve (1439) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ'dan, müslümanları güzel bir şekilde dînlerine döndürmesini dileriz.

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed'e, O'nun âile halkına ve ashâbına salât ve selâm eylesin.